
Measuring and Ranking the Challenges Facing Urban Management in Kermanshah City

Sareh Rezaie Es haghvandi ^{1*}, Ali Fathi ²

¹ MA of Geography & Urban Planning, Department of Geography, Faculty of Literature & Humanities Islamic Azad University, Kermanshah, Iran

² PhD in Geography & Urban Planning, Kermanshah Province Hall, Kermanshah, Iran

Received Date: 25 October 2020 **Accepted Date:** 10 January 2021

Abstract

Growth and development in cities, in addition to financial resources and economic and social growth, requires efficient urban management. Today, urban management has many challenges. In this study, the challenges facing urban management have been researched and the most important goal is to measure and rank the challenges of urban management in Kermanshah. The present study has been done with a descriptive-analytical approach in terms of applied purpose and the method of data collection is based on the library method and field survey (questionnaire) of the findings based on surveys and interviews with 15 experts. In urban affairs, the city of Kermanshah, which was estimated using a simple random sampling method. In this study, low level components of life and social development, political and structural conflicts of centralized government system and decentralized urban management, nature conflict of local urban management with macro-administrative system, uncertainty of organization and inter-organizational relations of urban management, uncertainty of organization and the internal relations of urban management, inefficiency of urban management laws, shortage and vacuum of specialized human resources have been analyzed through PROMETHEE visual software, in order to prioritize effective criteria in urban management. Findings are based on a survey and interviews with 15 experts from urban affairs departments and other bodies related to urban management in Kermanshah to determine the superiority and weighting functions of the indicators and finally their ranking using the vp model. According to the ranking of components, the inefficiency index of the rules with pH + 1. Has the highest weight and the index of organizational relations with a weight of 0.00 ph. +. They have the lowest priority scoring challenges for urban management, which requires serious attention of city managers and decision makers.

Keywords: Urban Management, PROMETHEE Model, Kermanshah City.

* Corresponding Author : rezaesareh12@gmail.com

Cite this article: Rezaie Es haghvandi, S., Fathi, A. (2020). Measuring and Ranking the Challenges Facing Urban Management in Kermanshah City. *Journal of Sustainable Urban & Regional Development Studies (JSURDS)*, 1(1), 97-114.

سنجش و رتبه بندی چالش‌های پیش روی مدیریت شهری مطالعه موردی: شهر کرمانشاه

ساره رضایی اسحق وندی^{۱*}، علی فتحی^۲

۱. کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، گروه جغرافیا، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران

۲. دکتری تخصصی جغرافیا و برنامه ریزی شهری، استانداری کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۸/۰۴ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۰/۲۱

چکیده

رشد و توسعه در شهرها علاوه بر منابع مالی و رشد اقتصادی و اجتماعی، نیازمند مدیریت شهری کارآمد است. مدیریت شهری امروزه دارای چالش‌های فراوانی است. در این پژوهش، چالش‌های پیش روی مدیریت شهری مورد تحقیق و پژوهش قرار گرفته و مهم‌ترین هدف سنجش و رتبه بندی چالش‌های مدیریت شهری در شهر کرمانشاه است. پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، توصیفی-تحلیلی به انجام رسیده است و شیوه‌ی گردآوری اطلاعات بر اساس روش کتابخانه‌ای و بررسی میدانی (پرسشنامه) یافته‌ها بر اساس نظرسنجی و مصاحبه با ۱۵ کارشناس خبره از متخصصان در امور شهری شهر کرمانشاه که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده برآورد گردید. در این پژوهش مؤلفه‌های سطح پایین توسعه‌ی زندگی و اجتماعی، تعارضات سیاسی و ساختاری نظام حکومتی تمرکزگرا و مدیریت شهری عدم تمرکزگرا، تعارض ماهیتی مدیریت شهری محلی با نظام کلان اداری اجرایی، نامشخص بودن تشکیلات و روابط بین سازمانی مدیریت شهری، نامشخص بودن تشکیلات و روابط درون سازمانی مدیریت شهری، ناکارآمدی قوانین مدیریت شهری، کمبود و خلاء نیروی انسانی متخصص از طریق نرم افزار PROMETHEE visual مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است، تا اولویت‌بندی معیارهای مؤثر در مدیریت شهری مشخص شود. یافته‌ها بر اساس نظرسنجی و مصاحبه با ۱۵ کارشناس خبره از متخصصان در امور شهری ادارات و سایر ارگان‌های مرتبط با مدیریت شهری شهر کرمانشاه به تعیین توابع برتری و وزن دهی به شاخص‌ها و در نهایت رتبه‌بندی آن‌ها با استفاده از مدل vp صورت گرفته است. با توجه به رتبه‌بندی مؤلفه‌ها، شاخص ناکارآمدی قوانین با ۱ ph+. بالاترین وزن را به خود اختصاص داده است و شاخص روابط سازمانی و تشکیلاتی با وزن ۰,۰۰ ph+. کمترین امتیاز اولویت‌بندی چالش‌های پیش‌روی مدیریت شهری را به خود اختصاص داده‌اند که نیازمند توجه جدی مدیران و تصمیم‌گیران شهری می‌باشد.

کلید واژه‌ها: مدیریت شهری، مدل PROMETHEE، شهر کرمانشاه.

نویسنده مسئول: ساره رضایی اسحق وندی rezaesareh12@gmail.com

ارجاع به این مقاله: رضایی اسحق وندی، ساره؛ فتحی، علی (۱۳۹۹). سنجش و رتبه بندی چالش‌های پیش روی مدیریت شهری مطالعه موردی: شهر کرمانشاه، نشریه مطالعات توسعه پایدار شهری و منطقه‌ای، (۱)، ۹۷-۱۱۴.

مقدمه و بیان مسأله

گسترش شهرنشینی و به دنبال آن مشکلات خاص زندگی شهری، بیش از پیش توجه به راهبردها و چاره‌های سودمند برای بهینه‌سازی زندگی شهروندی را ضروری ساخته است. هر فعالیت اجتماعی بدون وجود مدیریت سازمان یافته‌ای که ابزارهای رسیدن به آنها را مشخص کند و فعالیت‌ها را هماهنگ سازد، از هم می‌پاشد و به بی‌نظمی می‌گراید. شهرها نیز به عنوان یک سیستم، نیازمند مدیریت می‌باشند که به تعیین اهداف و برنامه‌ها پرداخته و فعالیت عناصر مختلف شهری را هماهنگ نماید (سعید نیا، ۱۳۸۳: ۱۵).

شهرها از دو جنبه اهمیت یافته‌اند: یکی بعنوان مرکز تجمع گروه عظیمی از مردم، دیگری بعنوان عمده‌ترین بازیگر نقش اقتصادی، در کل اقتصاد ملی. از این رو، باید به مسائل و مشکلات آن‌ها، توجه بیش‌تر و دقیق‌تر کرد؛ زیرا، در حالتی که برنامه‌ریزی دقیق و درست، سبب رشد اقتصادی، تثبیت سیاسی و افزایش مشارکت شهروندان در امور شهرها می‌گردد، شکست در حل مشکلات و مسائل شهری، سبب رکود اقتصادی، نارضایتی‌های اجتماعی و سیاسی، فقر، بیکاری و تخریب محیط زیست خواهد شد.

شهر به عنوان یک منبع توسعه مطرح است و جایگاه مدیریت شهری در روند توسعه شهر و بهبود سکونتگاه‌های شهری نقش بسیار مهم و تعیین‌کننده دارد می‌توان مدیریت شهری را در مسیر یک توسعه قانونمند و پایدار مورد توجه قرار داد این مورد، بیش‌تر از این جهت اهمیت دارد که نحوه مدیریت بر جریان مطلوب زندگی شهر، می‌تواند در بهبود سکونتگاه‌های انسانی و پایداری توسعه شهری، مهم‌ترین نقش را ایفا کند؛ زیرا عامل اجازه‌دهنده و تنظیم‌کننده برنامه‌های شهری از کارایی مدیریت شهری نشأت می‌گیرد همین موضوع اهمیت مسأله برنامه‌ریزی و قانون‌گذاری در مسأله مدیریت شهری را مشخص می‌کند (احمدی، ۱۳۷۹).

روند پرشتاب شهرنشینی در ایران طی دهه‌های گذشته، موجب پیدایش کلان‌شهرهای متعددی در کشور شده است. مدیریت این کلان‌شهرها، سازمان‌ها و نهادهای تخصصی گوناگون را برای برنامه‌ریزی و هدایت و اداره امور شهر می‌طلبید. مراکز پژوهشی و برنامه‌ریزی شهری را نیز می‌توان یکی از این سازمان‌ها دانست که در ابتدا با تمرکز بر مسائل عمومی مدیریت شهرها در سطح ملی و سپس به صورت تخصصی در شهر تهران تأسیس شدند و با هدف استفاده از روش‌های علمی و تجارب روز دنیا در برنامه‌ریزی و هدایت امور شهرها، طی پنج دهه گذشته توسعه یافته‌اند (الوانی و همکاران، ۱۳۹۷: ۶).

به دنبال این رشد شتابان شهر و شهرنشینی دو دیدگاه وجود دارد: دیدگاه اول این‌که شهرها که به عنوان یک منبع توسعه مطرح می‌باشند و جایگاه مدیریت شهری در روند توسعه شهر و بهبود سکونتگاه‌های شهری نقش بسیار مهم و تعیین‌کننده دارد. دیدگاه دوم، می‌توان مدیریت شهری را در مسیر یک توسعه قانونمند و پایدار مورد توجه قرار داد. این مورد، بیش‌تر از این جهت اهمیت دارد که نحوه مدیریت بر جریان مطلوب زندگی شهری، می‌تواند در بهبود سکونتگاه‌های انسانی و پایداری توسعه شهری، مهم‌ترین نقش را ایفا کند؛ زیرا عامل اجازه‌دهنده و تنظیم‌کننده برنامه‌های شهری از کارایی مدیریت شهری نشأت می‌گیرد. در این زمینه، تولید منطقی انرژی، کاهش مصرف غیرضروری و بازیافت منابع طبیعی از جمله زمینه‌های تلقی شهر به عنوان یک منبع توسعه است (شیعه، ۱۳۸۲: ۳۸).

امروزه مدیریت شهری در جهان تحول اساسی یافته است شهرها مدیریت می‌شوند تا بتوانند رفاه و آسایش ساکنان خود را تأمین کنند. مدیریت شهری دارای تشکیلات وسیعی است و نقش مهمی در موفقیت برنامه‌ها و طرح‌های توسعه شهری و همچنین رفاه نیاز جمعیت، جریان عبور و مرور در شهر، رفاه عمومی، مسکن، کاربری زمین، تفریح، فرهنگ، اقتصاد، تأسیسات زیربنایی و امثال آن‌ها را برعهده دارد. مدیریت شهری باید برای شهر برنامه‌ریزی کند، فعالیت‌های شهری

را سازمان دهد و بر فعالیت‌های انجام شده نظارت کند و حتی برای انجام بهینه امور انگیزه ایجاد کند. هدف مدیریت شهری، ارتقای شرایط کار و زندگی جمعیت ساکن، تشویق به توسعه اقتصادی و اجتماعی پایدار و حفاظت از محیط کالبدی است (صفایی‌پور، ۱۳۹۶: ۱۶۹).

به دنبال این مسائل مهم‌ترین چالش در هزاره‌ی ارتباطات و تکنولوژی برای شهرها و به خصوص مادر شهرهای جهان، افزایش سریع جمعیت و تنوع در سلیق و خواست‌های شهروندان برای دستیابی به معیارها و نمایه‌های توسعه ذکر شده است (علیزاده و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۰۶). هم‌چنین در حال حاضر چالش اساسی نظام مدیریت شهری در جهان رو به توسعه، چاره اندیشی علمی برای رویارویی با پیامدهای ناشی از پیچیدگی تر شدن نظام جامعه شهری است (رضویان، ۱۳۸۱: ۹۲). که متناسب با چنین پیچیدگی و افزایش در فرایند شهر نشینی و شهرگرایی، چالش‌های متعددی نیز شهرها را تهدید می‌کند که مهم‌ترین این چالش‌ها را می‌توان در فقر شهری (اسکندری ثانی و سجادی، ۱۳۹۳: ۴۹)؛ مهاجرت‌های بدون برنامه و متعاقباً رشد پراکنده و نامنظم کالبدی در شهرها (بمانیان و همکاران، ۱۳۹۰: ۱۲۷)؛ کاهش منابع توسعه و افزایش تقاضا برای برخورداری از امکانات و تسهیلات مربوط به کیفیت زندگی در شهرها و بروز مسائل و چالش‌های اجتماعی هم‌چون ناهنجاری‌های اجتماعی و کاهش امنیت در شهرها مشاهده کرد (پی‌یر، ۲۰۱۴: ۸۶۶).

به دنبال این چالش‌ها تعداد کمی از دولت‌های کشورهای جهان سوم در اداره شهریشان موفق بوده‌اند. شهر و مدیریت شهری با مشکلات زیادی روبروست. حکومت‌ها در رفع مشکلات ناتوان بوده‌اند و به همین علت از بعد سیاسی-اجتماعی خطر کرده‌اند. جلب مشارکت شهروندان در رفع مشکلات یا کم بوده است یا تشریفات بوده است (نظریان، ۱۳۸۵: ۶۲۶). این مباحث، از مسائلی است که مدیریت شهرهای امروز را دچار چالش‌های متعدد کرده‌است. هم‌زمان با این مشکلات امروز در شهرها چالش‌های جدیدی گریبان‌گیر مدیریت شهری می‌باشد که در کنار روند شتابان افزایش جمعیت و تقاضا برای منابع و خدمات، لزوم تأمل و تغییر در نوع مناسبات با مردم و محیط ضروری ساخته است (فیروزی و علیزاده، ۱۳۹۶: ۲۶۶).

مقوله‌ای که نیازمند و باز بینی و تحول در روابط و ساختارها، نگاه جدید به مسائل و چالش‌ها و نحوه حل آن‌ها و هم‌چنین نحوه مواجهه و ارتباط با بازیگران مختلف عرصه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی در شهرها می‌باشد (هاس و کلانس، ۲۰۱۰: ۲۵۷). فرایندی که با توجه به ساختار موجود در مدیریت شهرهای کشورهای در حال توسعه مشاهده نمی‌شود. ساختار درون سازمانی و برون سازمانی موجود در مدیریت این شهرها متمرکز و بسته می‌باشد.

روند نگاه مدیریت شهری به چالش‌ها و مشکلات، سنتی و پروژه محور می‌باشد و عمدتاً به تحولات شهری به دید بحران می‌نگرد. در نقطه‌ی مقابل این نوع ساختار در مدیریت شهری، رویکردهای راهبردی و پایدار در مدیریت شهری مطرح شده‌است. ساختاری مشارکتی و از پایین به بالا که به تحولات شهری به دید پویایی سیستماتیک می‌نگرد و در برابر آن‌ها از توان مشارکتی جامعه مدنی در کنار ساختار انعطاف‌مند خود استفاده می‌کند (بونتنبال، ۲۰۰۹: ۱۸۳).

کلان شهر کرمانشاه به عنوان بزرگترین مرکز شهری غرب کشور، در طی دهه‌های اخیر تحولات جمعیتی و کالبدی متناوبی را پشت سر گذاشته است. گسترش روز افزون جمعیت به خصوص در جوامع شهری، توجه به مشکلات شهر و بالاخص مدیریت شهری را دو چندان نموده، به طوری که تحقیقات مرتبط با شهر و مسائل شهری را به سمت امور مدیریت شهر سوق داده است.

شهر کرمانشاه به عنوان یکی از کلان شهرهای کشور با چالش‌های مدیریتی روبروست که این چالش‌ها در برنامه ریزی و اداره امور شهر کرمانشاه خود را نمایان کرده است، و موجب ایجاد معضلات عدیده ای در شهر شده است که مدیریت نظام یافته و اداری خاصی را می‌طلبد. بر این اساس نگرش جدید به مدیریت شهری توجه ویژه‌ی به برداشتن

چالش‌های پیش‌روی مدیریت شهری شهر کرمانشاه دارد. در این راستا هدف پژوهش حاضر آن است که با استفاده از روش پرومیتیه و همچنین مصاحبه با خبرگان، بتوانیم در گام اول مشکلات و چالش‌های عمده مدیریت شهر کرمانشاه را شناسایی نماییم. سپس در گام بعدی این چالش‌ها را اولویت بندی نماییم و در انتها نیز تحلیلی از وضعیت سیستم مدیریت شهری کرمانشاه ارائه نماییم.

سؤال و فرضیه پژوهش

اکنون سؤال اصلی پژوهش حاضر این است که: آیا موانع و چالش‌هایی پیش‌روی مدیریت شهری، شهر کرمانشاه قرار دارد؟ فرضیه پژوهش: به نظر می‌رسد موانع و چالش‌های مهمی پیش روی مدیریت شهری شهر کرمانشاه وجود دارد.

هدف پژوهش

هدف: در این پژوهش، چالش‌های پیش‌روی مدیریت شهری مورد تحقیق و پژوهش قرار گرفته و مهم‌ترین هدف سنجش و رتبه بندی چالش‌های مدیریت شهری در شهر کرمانشاه است.

مبانی نظری

شهر در رویکرد جغرافیایی، حاصل رابطه است که انسان با طبیعت به وجود می‌آورد به گونه‌ای که شهر را می‌توان محیطی انسان‌ساخت تعریف کرد. انسان برای ارضای نیازهای خود در بستری از دگرگونی‌های معنایی (نمادین) اقتصادی، سیاسی و اجتماعی فضا را نیز دگرگون می‌کند (لطفی و همکاران، ۱۳۸۸: ۱۰۳-۱۰۲). شهر به مثابه‌ی سیستم یکپارچه‌ای است که باید مدیریت آن نیز یکپارچه باشد و در این‌جا می‌توان از اصطلاح مدیریت یکپارچه‌ی شهری استفاده کرد چرا که در وهله‌ی اول شهرها دارای هویت واحد و یکپارچه‌اند (قربانی، ۱۳۸۹).

شهر موجودی زنده است، که دائم در حال رشد است؛ از این رو نیاز به مرکزی جهت مدیریت آن دارد تا از این طریق بتواند برای شهر برنامه ریزی نماید. لذا شرایط باید به گونه‌ای فراهم شود تا سازمانی به شکل ثابت پذیرای مسؤلیت آن باشد. مدیریت، روش دستیابی به اهدافی است که برای یک سازمان در نظر گرفته می‌شود و وظایفی است که بر عهده مدیر گذارده می‌شود. مدیریت به معنای برنامه ریزی، سازماندهی، نظارت و ایجاد انگیزش است. چنانچه شهر به مثابه یک سازمان قلمداد گردد؛ لازم است که در رأس آن و به منظور اداره امور شهر از فنی استفاده گردد که مدیریت شهری نام دارد. مدیریت شهری باید برای شهر، برنامه ریزی‌هایی را به انجام برساند، فعالیت‌های شهری را سازمان دهد و بر فعالیت‌های انجام شده نظارت نماید و حتی برای انجام بهینه امور، انگیزش ایجاد کند. انجام چنین مواردی به آگاهی از اصول مدیریت، برنامه‌ریزی، ارتباطات، انگیزش، سازماندهی، هدایت و رهبری و نظارت و کنترل باز می‌گردد (طلا، ۱۳۹۶: ۵۵۹).

مدیریت شهری سازماندهی عوامل و منابع برای پاسخگویی به نیاز ساکنان شهر است. مدیریت شهری یک مفهوم فراگیر است و هدف از آن سازماندهی دولتی و غیر دولتی برای شناسایی برنامه‌ها و سیاست‌های گوناگون و پیاده سازی آن-ها با نتایج بهینه است (حسین زاده، ۱۳۹۱). تمامی مراحل پیاده سازی مدیریت در کالبد و اجتماع شهر است. شهر به عنوان پیچیده ترین مصنوع بشر نیازمند به مدیریتی با دارا بودن طیفی از ادراک از این پیچیدگی‌ها است.

مدیریت شهری در دوره‌های مختلف تاریخی در روند توسعه و یا عدم توسعه سکونتگاه‌های شهری نقش بسیار مهم و تعیین کننده‌ای داشته‌است. مدیریت شهری به مثابه جزیی از سیستم حکومت محلی زمینه ارائه خدمات مورد نیاز جمعیت ساکن در شهرها و الزامات زندگی جمعی را فراهم می‌نماید (صرافی، عبداللهی، ۱۳۸۷: ۱۲۹).

به نظر وگان دست اندر کاران امور شهری، اعم از مدیران شهر، سازندگان و بخش خصوصی باید با ترویج هنر و مهیا ساختن آموزش، زندگی ساکنان شهرها را بهبود بخشند (لیس و همکاران، ۱۹۷۶: ۱۸۱۵-۱۹۱۴) شهرها باید به گونه ای مدیریت شوند که جای ترس و اضطراب برای شهر و مردم شهر باقی نگذارند. به نظر لوییس مامفورد شهرهای گسترش یافته امروزی با شهرهای گذشته تفاوت بسیاری دارند، در شهرهای امروزی به طور عمده تولید بی هدف، گسترش بدون حد و مرز، به شهر شخصیتی به مثابه یک کارخانه، یک راه آهن و یک زاغه داده است. در این گذر است که باید بر این نکته تأکید کرد که شهرنشینی و مدیریت شهری باید با رشد معیارها و رفاه اجتماعی توأم باشد (لیس و همکاران، ۱۹۷۶: ۱۸۱۵-۱۹۱۴).

به نظر مایلز فریدمن نیز، باید در تدوین برنامه های مدیریت توسعه ای و برنامه های منطقه ای و کشوری، جایگاه شهر و مدیریت شهری به روشنی تبیین گردد. باید مشخص شود که برنامه های مختلفی که در سطح شهر اجرا می شود، چگونه بر آن تأثیر می گذارد و چگونه برنامه ای را باید تنظیم کرد که برنامه های توسعه ای شهری و منطقه ای بدون وقفه پیش راند (فریدمن، ۱۹۸۲). بر این اساس الگوی مدیریت شهری، نشان دهنده نحوه ای شهرها در ادوار تاریخی و زمینه های متفاوت تصمیم گیری و توسعه ای نواحی شهری می باشد. مدیریت شهری به حکومت (دولت)، اقتصاد سیاسی و ساختار اداری شهرها وابسته می باشد (مزینی، ۱۳۷۵: ۸۱).

تحولات ساختاری کارکردی نظام های اجتماعی و سیاسی باعث ایجاد بسترهای متفاوتی در اداره امور شهرها شده است (کیانی و همکاران، ۱۳۹۱: ۸۲). و الگوهای مدیریت شهری به تبع نوسانات در الگوی کلان مدیریت متحول شده است (یزدانی، ۱۳۷۹: ۴۵).

ساختار مدیریت شهری نه در ایران بلکه در سراسر جهان همراه با دگرگونی های رژیم حکومتی و سیستم های اقتصادی دچار جذر و مدهای فراوان شده است (مزینی، ۱۳۷۵: ۸۱).

مدیریت شهری باید ضمن دارا بودن برنامه ای برای وضع موجود شهر و فایق آمدن بر مشکلات آن، برنامه های آینده شهر در راستای ایجاد شهری بر مبنای محیط زیستی پایدار، مولد، ایمن و انسانی را تدوین و براساس آن ها به ترسیم آینده آیدالی که بر مبنای واقعیت ها و شرایط زمان و مکان قرار دارد پردازد (شیعه، ۱۳۸۲: ۳۹).

ویلیامز مدیریت شهری را یک تئوری و چشم انداز نمی داند، بلکه آن را چارچوب و پایه و اساس مطالعات شهر می داند. او اضافه میکند که مدیریت شهری ارتباط قوی و تنگاتنگ با ماهیت شهر از یک طرف و ساختارهای اجتماعی و اقتصادی از طرف دیگر دارد. همچنین مدیریت شهری با سازمانهای دولتی که در شهر خدمات ارائه می دهند و مردم شهر ارتباط تنگاتنگی دارد (مک گیل، ۱۹۹۸: ۴۶۴).

مدیریت شهری خود در چارچوب ضوابط و مقررات دانش شهرسازی معنی پیدا می کند و هدف شهرسازی ایجاد محیط هایی است که سبب بقای بشر و ارزش خصایص عالی او گردد (گوتن آندر، ۱۹۷۹: ۸۸-۸۷).

برای مدیریت شهری دو پارادیم وجود دارد. پارادیم نخست که حکومت و حکومت شهری نام دارد، شهرداری مسئولیت تمام امور را برعهده داشته، و به عنوان مدیریت شهری زیر مجموعه محلی می باشد. پارادیم دوم که حکومت داری نام دارد، مسئولیت اداره امور عمومی میان سه نهاد شهرداری، جامعه مدنی و بخش خصوصی تقسیم شده است (جاجرمی و دیگران، ۱۳۸۱: ۵۲).

مدیریت شهری در ایران با مسائل متعددی روبرو است. اداره امور شهرها در ایران فاصله بسیار زیادی با حکومت های شهری دارد. حتی حضور تعدادی نماینده مردم در شوراها نیز نمی تواند شهرداری را به سطح مدیریت جامع شهری برساند. مهم ترین مسائل اداره شهرها از دیدگاه شهرداری، تأمین برخی نیازهای عمومی شهر است. بنابراین، مدیریت شهری در کشورهای اروپایی که به عنوان دستگاه حاکمه در امور شهرها عمل می کند، با مدیریت شهری در ایران که اداره، نظارت و نگهداری شهر است، تفاوت ماهوی دارد (سعیدنیا، ۱۳۷۹: ۷۰).

مدیریت شهری باید ضمن دارا بودن برنامه‌ای برای وضع موجود شهر و فایق آمدن بر مشکلات آن، برنامه‌های آینده شهر در راستای ایجاد شهر بر مبنای محیط زیستی پایدار، مولد، ایمن و انسانی را تدوین و براساس آن‌ها به ترسیم آینده ایده‌آلی که بر مبنای واقعیت‌ها و شرایط زمان و مکان قرار دارد پردازد (شیعه، ۱۳۸۲: ۳۹).

مدیریت شهری به‌عنوان یک نهاد محلی، مسئول نظارت، برنامه ریزی و مدیریت توسعه پایدار شهرها است. در این ارتباط موضوعی که مدیریت می‌شود فضا و مجموعه‌ای از فعالیت‌هایی که در آن اتفاق می‌افتد. ایفای این نقش، مستلزم سطح متناسبی از تمرکز زدایی سیاسی- مدیریتی و اختیارات کافی برای سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری، برنامه ریزی و اجرا در سطح محلی است. مدیریت مهم ترین عامل در حیات، رشد و بالندگی یا مرگ یک جامعه است و روند حرکت از وضع موجود به سوی وضع مطلوب را کنترل می‌کند. و هدف آن سیاست‌گذاری و اجرای آن است (سالاری سردری و کیانی، ۱۳۹۶: ۳۶).

اهداف مدیریت شهری

- ۱- ارتقای شرایط کار و زندگی همه جمعیت شهر با توجه به افراد و گروه‌های کم درآمد
 - ۲- تشویق توسعه اقتصادی و اجتماعی پایدار
 - ۳- حفاظت از محیط کالبدی (لطفی و همکاران، ۱۳۸۸: ۱۰۵).
- هدف کلان مدیریت شهری، ایجاد محیطی قابل زندگی برای همه، همراه با عدالت اجتماعی، کارایی اقتصادی و پایداری زیست‌محیطی است و مدیریت شهری در محدوده‌های زمین و مسکن شهری، خدمات اجتماعی و زیربنای توسعه اقتصادی و زیست-محیطی، به طور یکپارچه وارد میشود (صرافی، ۱۳۷۹: ۶۸).
- مدیریت شهری و بهره‌گیری به جا و شایسته از آن، از کارآمدترین راه‌های رهایی از تنگناها و دشواری‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و آموزشی است. مدیریت شهری با قابلیت‌ها و توانایی‌های بالقوه خود چنانچه به خوبی مورد توجه قرار گیرد می‌تواند نقش مهم و اساسی را در راستای رسیدن به رشد و توسعه اقتصادی ایفا کند.
- در بین مباحث مدیریتی، یکی از عمده ترین و شاید جنجال برانگیزترین مفاهیمی که از یک سو تلاش‌های نظری و بنیادی بسیاری را به خود معطوف ساخته، و از دگرسو در تمام سطوح مدیریت سازمان‌ها اهمیت زیادی پیدا کرده، مدیریت شهری است.

به اعتقاد بسیاری از صاحب‌نظران تفاوت بین آنچه اداره شهر در حال حاضر دارد با آنچه به دنبال آن است، می‌تواند شاخصی از مدیریت شهری باشد. در حقیقت به اعتقاد بسیاری از پژوهشگران مانند پورتر (۱۹۷۶)، لافکوئیست و دیویس (۱۹۶۹)، این اختلاف مفهوم اصلی مدیریت شهری را تشکیل می‌دهد. در همین راستا، گتی (۱۹۸۹) لافکوئیست و دیویس بر این اعتقادند که مدیریت شهری کنشی از هماهنگی میان نیازها و ارزشهای حرفه‌ای شهر و نظام تقویت کننده مدیریت است (عقیقی، ۱۳۹۴: ۷۸). جدول شماره ۱ سیر تحول رویکردهای مدیریت شهری از دهه‌ی ۷۰ قرن بیستم تا آغاز هزاره جدید را نشان می‌دهد.

جدول شماره ۱. سیر تحول رویکردهای مدیریت شهری

مشخصه های عملکردی	رویکردها
برنامه ریزی بلندمدت و جامع برای تأمین خدمات در مقیاس وسیع	رویکرد عرضه محور (۱۹۷۰)
مداخله در قالب در قالب پروژه‌های کوچک آزمایشی، مداخله در قالب اجتماعات محلی خودیار	رویکرد پروژه گرا (۱۹۸۰)
تأکید بر ظرفیت سازی محلی و تقویت نهادی سازمانی برای مدیریت فرآیند توسعه شهری	رویکرد بلندمدت نگر (۱۹۹۰)
تاکید بر توسعه نهادی و مداخلات جامعه مدنی، بخش خصوصی، مشارکت و انعطاف مندی	رویکرد حکمروایی شهری (۲۰۰۰)

مأخذ: فیروزی و علیزاده، ۱۳۹۶: ۲۷۳.

عناصر مؤثر در مدیریت شهری

۱- شهرداری: شهرداری به عنوان مهم‌ترین عنصر مدیریت شهری، از جایگاه خاصی در نظام سازمان‌های اداری کشور برخوردار است. و دیدگاهی نسبت به شهرداری، اصلی ترین عامل در نقض اختیارات و مسئولیت‌های آن است.

۲- وزارت کشور: مهمترین عنصر ملی مؤثر در مدیریت شهری و شهر داری های ایران وزارت کشور است.

۳- شورای اسلامی شهر: از دیگر عناصر رسمی محلی می توان از شورای اداری شهرستان، شورای تأمین شهرستان و ادارات آب و فاضلاب، برق و گاز و مخابرات و فرمانداری نام برد اما علاوه بر عناصر و عوامل رسمی، سیستم مدیریت شهری متأثر از عوامل و سازمان‌های غیر رسمی مانند جریان‌ها و جناح‌های سیاسی و کانون های قدرت شهری نمایندگان مجلس شورای اسلامی، سرمایه داران و صاحبان عوامل اقتصادی، ائمه جمعه مجامع و گروه های متخصص ذیربط در عمران شهری مانند نظام مهندسی و .. نیز هست (چهار دولی و دانشمندانملایری، ۱۳۸۹: ۳).

چالش‌های مدیریت شهری در ایران

چالش‌های مدیریت شهری در ایران عبارتند از:

۱- ابهام در جایگاه مدیریت شهری در ساختار نظام حکومتی

۲- نا کافی بودن قانون شوراها و قانون شهرداری‌ها به مثابه قانون مرجع مدیریت شهری

۳- مشکل تأمین منابع درآمدی پایدار

۴- نارسایی در مدیریت واحد و جامع شهری

۵- فقدان نظم در ترتیب‌بندی رده‌های فرا دستی و پایین دستی مدیریت شهری (خلیلی، ۱۳۸۵: ۸۱۱).

از جمله مهم‌ترین چالش‌های مدیریت شهری در کشورهای در حال توسعه هم‌زمان با فرآیند برنامه‌ریزی، تمرکز گرایی در نظام تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری‌ها، پیروی از رهیافت‌های سنتی منسوخ، عدم اقبال برای نهادینه سازی رویکردهای جدید مدیریتی و برنامه‌ریزی در مدیریت شهری و عدم تلاش برای شکست تسلط‌گرایی نگاه از بالا به پایین در روند تعریف، تبیین و اجرای برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌هاست (فیروزی و علیزاده، ۱۳۹۶: ۲۸۱).

امروزه با توجه به رشد و گسترش کالبدی، فضایی و جمعیتی و نیز تعدد و پیچیدگی مسائل و چالش‌های شهرها، نیاز به مدیریت یکپارچه شهری برای اداره امور عمومی شهرها بویژه برای کلانشهرها بیش از پیش روشن شده است (سرور و همکاران، ۱۳۹۶: ۳۸).

پیشینه پژوهش

سابقه علم مدیریت شهری به پیدایش شهر و ضرورت تدوین اصول و مقررات و قوانین زیستن انسان‌ها در کالبد زیستی، روانی و اجتماعی باز می‌گردد.

زیاری و همکاران (۱۳۹۸) در مقاله‌ای با عنوان بررسی نقش مشارکت شهروندان در افزایش موفقیت مدیریت شهری کلانشهر شیراز به این نتیجه رسیده‌اند که در مدل پژوهشی انجام گرفته قویترین اثر مربوط به رابطه بین بازنمایی قدرت شهروندان با میزان موفقیت مدیریت شهری بوده است و بعد از آن متغیر تأثیرگذاری و نظارت شهروندی در جایگاه دوم اثرگذاری قرار دارد. در نهایت به ترتیب متغیرهای تمایلات جمعی، دموکراسی، بازسازی شهر و ساختار سیاسی حاکمیت هر کدام اثر مستقیم بر میزان موفقیت مدیریت شهری در شهر شیراز داشته‌اند.

شیخ الاسلامی و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان نقش مدیریت شهری در تاب‌آوری شهرها، عملکرد مدیریت شهری در تاب‌آوری باقر شهر مورد سنجش و بررسی قرار گرفت. یافته‌های پژوهش نشان داد که تاب‌آوری باقر شهر در حد متوسط است و از میان چهار مؤلفه تاب‌آوری، تاب‌آوری نهادی از پایین‌ترین میزان (کم تا خیلی کم) برخوردار است. در روش کیفی مشخص شد که نظام مدیریت شهری به دلایلی همچون نبود همکاری بین بخشی، نبود نظارت کافی بر ساخت و سازها و عدم شناخت کافی از تاب‌آوری شهری به نا تاب‌آوری شهری باقر شهر دامن زده است.

شمس‌الدینی و رضایی (۱۳۹۸) در مقاله‌ای با عنوان مدیریت شهری به این نتیجه رسیده‌اند که مدیریت شهری با آموزش و تشویق شهروندان به پیگیری حقوق خویش و ایجاد فضای گفتگو میان شهروندان و مدیران شهری، اصلاح نظام اداری و مراعات حقوق شهروندی، جامعیت و عدم تبعیض میان شهروندان، کارآیی و اثربخشی، ارتقای شرایط کار و زندگی همه جمعیت شهر با توجه به افراد و گروه‌های کم‌درآمد، تشویق توسعه اقتصادی و اجتماعی پایدار، تنظیم فعالیت‌های تأثیرگذار بخش خصوصی بر امنیت، سلامتی و رفاه اجتماعی جمعیت شهری، شفافیت و پاسخگویی در جهت ارتقا حقوق شهروندان نقش آفرینی کنند.

الوانی و همکاران (۱۳۹۷) در مقاله‌ای با عنوان آسیب‌شناسی جایگاه پژوهش و کاربری آن در مدیریت شهری در نظام مدیریت شهری تهران انجام داده‌است به این نتیجه رسیده‌اند که می‌توان آن را به دو مورد اصلی خلاصه کرد ۱- توسعه یک چارچوب تحلیلی برای بررسی و تحلیل سازمان‌های پژوهشی در بخش عمومی و ۲- پیشنهاد ایجاد ساختاری با عنوان «دفتر توانمندسازی پژوهشی مدیریت شهری» در سازوکار موجود مدیریت پژوهش‌های کاربردی در نظام مدیریت شهری تهران؛ که مأموریت مشخص آن توسعه «ظرفیت خط مشی» و «ظرفیت نهادی» خواهد بود.

سالاری سردری و کیانی (۱۳۹۶) در مقاله‌ای تحت عنوان تحلیل الگوی مدیریت شهری ایران ساختار، عملکرد و راهبرد انجام داده‌اند، که نتایج پژوهش نشان می‌دهد نظام اداره امور شهر در طی صد سال گذشته از وظایف اصلی مدیریت شهری به جهت نداشتن منابع درآمدی پایدار، ضعف نهادهای مدنی و محلی و نداشتن جایگاه تعریف شده تشکیلاتی در سلسله مراتب تشکیلاتی کشور، عدم مشارکت در برنامه‌ریزی به واسطه ماهیت برنامه‌ریزی متمرکز و از بالا به پایین باز مانده و بیشتر به امور بر زمین مانده شهر پرداخته‌اند. بنابراین، توسعه وظایف و اختیارات شهرداری‌ها همراه با تمرکززدایی و توسعه مدیریت یکپارچه شهری ضروری می‌باشد.

طلا (۱۳۹۶) در مقاله‌ای که با عنوان شناسایی و تحلیل سیستماتیک چالش‌های مدیریت شهری تهران انجام داده است به این نتیجه رسیده است که سیستم مدیریت شهری تهران در حالت ناپایدار قرار دارد.

سرور و همکاران (۱۳۹۶) در مقاله‌ای تحت عنوان (واکاوی عوامل مؤثر بر تحقق پذیری مدیریت یکپارچه شهری) با تأکید بر روش تحلیل عاملی به این نتیجه رسیدند که به ترتیب مؤلفه‌های بسترهای قانونی، ضعف زیرساخت‌های

اطلاعاتی برای مدیریت یکپارچه شهری، همپوشانی وظایف سازمانی در ارگان های مختلف مربوط به مدیریت شهری، عدم تدقیق جایگاه نظام مدیریت شهری نزد سازمان های ذی مدخل همسطح و تعدد نگرش و دیدگاه های سیاسی موثرترین و تأثیر گذارترین عوامل در تحقق مدیریت یکپارچه کلانشهر تهران از دیدگاه مدیران شهری و کارشناسان شناسایی شدند (سرور وهمکاران، ۳۷: ۱۳۹۵-۵۲)

امانپور و سجادیان (۱۳۹۵) در مقاله ای تحت عنوان مذاقه ای آسیب شناسانه بر سازمان یابی فضایی مدیریت کلانشهری تهران منطبق بر رهیافت ها و رهنمودهای منبعث از آرمان مدیریت یکپارچه در کشور نتایج آن بیانگر آن است کلانشهر تهران که وارث سیاست های تمرکز گرایی یک نظام بسیط متمرکز نفتی است دارای تفرق های عملکردی، قوانین، تکثیر منافع، اجتماعی، سیاسی، کالبدی و فضایی و اکولوژیک می باشد؛ که لازم است در ابتدا ضامن کاهش تفرق های مذکور؛ سطح متناسبی از تمرکززدایی سیاسی و مدیریتی و اقتدار لازم برای سیاست گذاری، برنامه ریزی و اجرا در سطح محلی ارائه و در نهایت از مدیریت یکپارچه شهری مبتنی بر استقرار حکمروایی خوب شهری و بهره گیری از راهبر گزینی استفاده گردد (امانپور وسجادیان، ۱۳۹۵: ۸۶-۱۲۴)

میکائیلی نمینی (۱۳۹۲) در پایان نامه خود تحت عنوان آسیب شناسی مدل اداره امور شهر در ایران (با تأکید بر شهر تهران) به بررسی چالش های موجود بر سر راه مدیریت شهری پرداخته است نتایج پژوهش نشان می دهد. بهترین روش برای اجتناب از چالش های موجود این است که در انتخاب اعضا شورا فارغ از تعلق سیاسی آنان و جنسیتی شان، صرفاً به کارنامه اجرایی و نوع تخصص آنان با توجه به نیازهای مدیریتی، اجتماعی فرهنگی شهر دقت و تامل شود.

پژوهشی با عنوان کاربرد انجمن شورای محلات در مدیریت شهری پایدار براساس مشارکت شهروندان که توسط مؤمنی، شمس کوشکی وجوادیان در سال ۲۰۱۱ انجام گرفته است. در پژوهش فوق به این نتیجه رسیده اند، که انجمن شورای محلات که در آن مدیران و شهروندان به صورت یکپارچه و هماهنگ تصمیم گیری می کنند موجب بهبود کیفیت زندگی شهروندان خواهد شد. این تحقیق به صورت تجربی است و به طور عمده براساس داده های اولیه و مصاحبه و پرسشنامه انجام گرفته است. یافته های پژوهش نشان می دهد؛ انجمن شورای محلات در محله های اوین و درکه که به عنوان یکی از نمونه های مشارکت در مدیریت پایدار شهری تهران است باعث ارتقاء کیفیت زندگی در زمینه های زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی شده است.

نتیجه این که تأسیس شوراها در شهرهای ایران یک گام مهم در حال حرکت از یک سیستم متمرکز به سیستم برنامه ریزی غیرمتمرکز و مدیریت شهری براساس مشارکت شهروندان است. در واقع شورای شهر تهران تشکیل انجمن شورای محلات را تشویق به مشارکت گسترده های از شهروندان در امور شهری به خصوص در آب و برق شهری کرده است. بنابراین اتکا به نهادهای دولتی و اخذ نظرات شهروندان منجر به یافتن یکی از اساسی ترین مسائل مهم با استفاده از ایده شهروندان شده است (شماعی و ابراری، ۱۳۹۲: ۶۸).

ینگ و همکاران (۲۰۰۵) در مقاله ای با عنوان تجزیه و تحلیل تجربی از مدیریت شهری و خدمات عمومی در شهرهای چینی به بررسی نمونه وار مدیریت شهری در برخی شهرهای کشور چین پرداخته اند. مطالعه تطبیقی پژوهشگران نشان داده است که در حال حاضر الگوهای متفاوت مدیریت شهری در این کشور وجود دارد. محققان در بررسی های خود برخی عوامل اساسی تأثیرگذار بر این شرایط را که منجر به شکل گیری الگوهای مختلف مدیریت شهری شده است شناسایی کرده اند.

مک گیل (۱۹۹۸) تحقیق تحت عنوان «مدیریت شهری در کشورهای توسعه» به این نتیجه رسیده است که مدیریت شهری باید به وسیله‌ی پایین‌ترین سطح حکومت صلاحیت‌دار اداره شود؛ همچنین استراتژی مدیریت شهری باید بر روی چالش‌های مدیریت شهری و توسعه سازمانی متمرکز شود.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف‌گذاری کاربردی و از لحاظ روش‌شناسی به صورت «توصیفی-تحلیلی» است. در این فرآیند متناسب با داده‌های موردنیاز از روش کتابخانه‌ای و پیمایشی و منابع مرجع در رابطه با موضوع پژوهش برای گردآوری اطلاعات بخش توصیفی و تحلیلی پژوهش استفاده شده است.

جامعه آماری، حجم نمونه، ابزار گردآوری داده‌ها

برای گردآوری داده‌های بخش تحلیلی پژوهش از نظرات ۱۵ کارشناس و متخصص خیره شهرداری شهر کرمانشاه و دیگر سازمان‌های مربوطه که با استفاده از روش‌های نمونه‌گیری برآورد گردید استفاده شد. جهت تحلیل و وزن‌گذاری داده‌های پژوهش نیز از نرم‌افزار VP استفاده شده است.

معرفی روش، شاخص‌ها متغیرها

Visual PROMETHEE: در مقاله حاضر از روش VP برای اولویت‌بندی معیارهای کارشناسی استفاده شده است. روش پشتیبانی تصمیم‌گیری VP را دو بلژیکی به نام‌های «ژان پی‌یر برنر» و «برتراند مارسکال» در دهه ۱۹۸۰ ارائه دادند. این روش در زمره تکنیک‌های پشتیبانی تصمیم‌گیری چند شاخصه ۳ می‌باشد که باعث تحول در روش‌های رتبه‌بندی شده است روش‌های VP به صورت چند تصمیم‌گیرنده عمل می‌کنند. ترکیب این روش‌ها با روش‌هایی مانند GAIA، ابزار مفیدی را برای تحلیل ارتباط میان شاخص‌ها و تصمیم‌گیرندگان ایجاد می‌کند و شکاف زمانی تا هنگام توافق بر سه تصمیم را از بین می‌برد.

معرفی و مراحل تکنیک نرم‌افزار PROMETHEE: این روش برای ارزیابی و اولویت‌بندی گزینه‌های گسسته و انتخاب بهترین گزینه بر اساس چند معیار (با مقیاس‌های مختلف اندازه‌گیری) بکار می‌رود (Chou et al, 2004). هم-چنین روش‌های پرومته در مواردی که معیارهای تصمیم‌گیری در تضاد بر یکدیگر قرار داشته و تصمیم‌گیران اطلاعات پایه در جدول تصمیم‌گیری را ناکافی می‌دانند عملکرد مناسبی دارد (عرب حلواپی، ۱۳۸۸: ۱۳).

گام اول: $d_j(a, b) = f_j(a) - f_j(b)$ بیانگر تفاوت اندازه‌ها در شاخص j است. این تفاوت برای شاخص‌های Max زمانی معنادار خواهد بود که $f_j(a) > f_j(b)$ باشد. و برای شاخص Min این رابطه برعکس است.

گام دوم: پس از محاسبه میزان تفاوت گزینه‌ها با یکدیگر، مقدار $P_j(a, b)$ و با توجه به توابع یادشده به دست خواهد آمد.

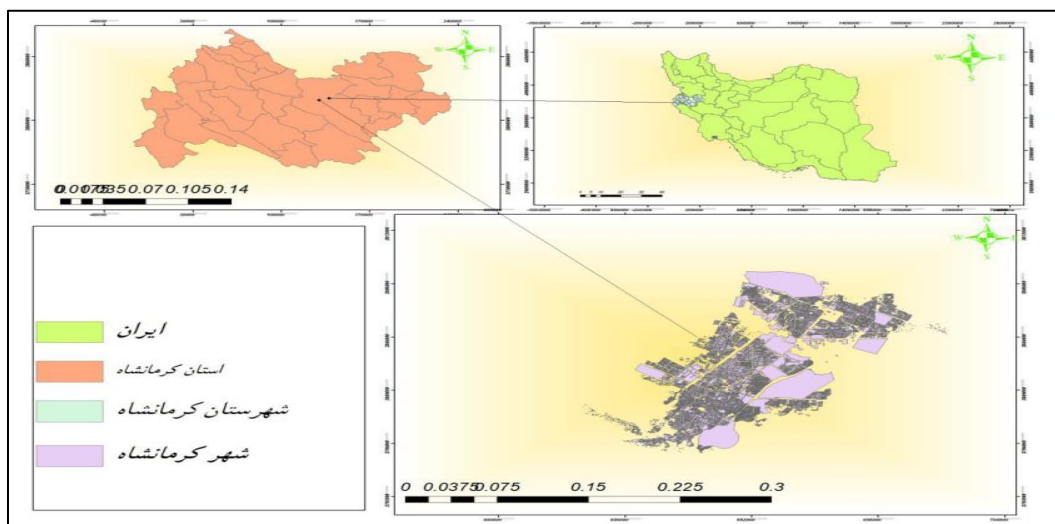
گام سوم: مجموع موزون برتری گزینه a نسبت به b که آن را با $\pi(a, b)$ نشان می‌دهند.

گام چهارم: این گام شامل دو جریان خروجی و جریان ورودی می‌باشد: جریان خروجی: بیان می‌کند یک گزینه مانند a چه قدر از گزینه‌های دیگر برتر است. هرچه این مقدار بیشتر باشد این گزینه برتر خواهد بود. جریان ورودی: بیان می‌کند که گزینه‌های دیگر چه قدر بر گزینه a برتر می‌باشند. هرچه این مقدار کمتر باشد این گزینه بهتر خواهد بود. / گام پنجم: به

دست آوردن جریان خالص رتبه بندی، این جریان توازن میان جریان رتبه بندی مثبت و منفی است. جریان خالص بالاتر نشان دهنده گزینه برتر است (مومنی و همکاران، ۱۳۹۰: ۱۷۹).

معرفی محدوده مورد مطالعه

محدوده مورد مطالعه در این پژوهش حاضر شهر کرمانشاه می باشد، که استان کرمانشاه با مساحت ۲۴۳۶۱ کیلومترمربع تقریباً ۱۰۵ درصد از کل مساحت ایران را به خود اختصاص داده و بین ۳۶ و ۳۳ درجه تا ۱۵ و ۳۵ درجه عرض شمالی و ۲۴ و ۴۵ درجه تا ۳ و ۴۸ درجه طول شرقی نصف النهار گرینویچ قرار دارد (جغرافیای استان کرمانشاه، ۱۳۸۵). شهر کرمانشاه از نظر جایگاه طبیعی بر یک "اکوتون" فضایی مکان گزینی کرده است. اکوتون فضایی مرز تباین یک یا چند منطقه طبیعی است.

شکل ۱: نقشه موقعیت شهر کرمانشاه در کشور و استان. ترسیم کننده: نگارنده، ۱۳۹۷

تجزیه و تحلیل داده ها

نتایج حاصل از رتبه بندی چالش ها برحسب نرم افزار PROMETHEE در این بخش پژوهش با توجه به نظرات کارشناسان از رتبه بندی چالش های پیش روی مدیریت شهری در کرمانشاه به وجود آمده و نتایج وزن دهی در جدول زیر آمده است. در پژوهش حاضر علاوه به بررسی شاخص های مورد استفاده در امر تحقیق با توجه به نظرات کارشناسان به تعیین توابع برتری و اهمیت شاخصه های اصلی پرداخته و نتایج وزن دهی در جدول زیر ارائه گردیده است. جدول (۱).

شناسایی توابع برتری معیار ترجیحی در مدل PROMETHEE

باتوجه به نظرات ۱۵ کارشناس از مناطق شهری و ادارات آن، به تعیین توابع برتری و وزنی شاخص های مورد مطالعه پرداخته شد (جدول شماره ۲).

جدول شماره ۲. شناسایی توابع برتری معیار ترجیحی در مدل پرومیتته

ردیف	نام معیار	اهمیت معیار	تابع برتری
۱	سطح پایین توسعه زندگی و اجتماعی	اهمیت بالا	عادی
۲	تعارضات سیاسی و ساختاری نظام حکومتی تمرکزگرا و مدیریت شهری عدم تمرکزگرا	اهمیت بالا	عادی
۳	تعارض ماهیتی مدیریت شهری محلی با نظام کلان اداری اجرایی	اهمیت بالا	عادی
۴	نامشخص بودن تشکیلات و روابط بین سازمانی مدیریت شهری	اهمیت بالا	عادی
۵	نامشخص بودن تشکیلات و روابط درون سازمانی مدیریت شهری	اهمیت بالا	عادی
۶	ناکارآمدی قوانین مدیریت شهری	اهمیت بالا	عادی
۷	کمبود و خلاء نیروی انسانی متخصص	اهمیت بالا	عادی

گام‌های اول تا سوم در نرم افزار Visual PROMETHEE جهت تشکیل ماتریس اولیه طوری طراحی شده است که تمامی معیارها دارای اهمیت مثبت (Max) می باشند.

در گام چهارم و پنجم (شکل ۲) رتبه‌بندی به صورت جریان رتبه‌بندی مثبت^۱ و یا جریان رتبه‌بندی منفی^۲ نشان داده شده است. بر اساس این تحلیل، شاخص های ناکارآمدی قوانین و تعارضات سیاسی دارای بیشترین میزان جریان خالص چالش های پیش روی مدیریت شهری را داشته‌اند. به مطابق جدول شماره (۱) و بر اساس تحلیل‌های فوق می توان این گونه استنباط کرد که این دو شاخص کمترین میزان جریان خالص را دارا می باشند. به عبارتی، این دو شاخص وضع مطلوب‌تری نسبت به سایر شاخص ها دارند.

Rank	action	Phi	Phi+	Phi-
1	ناکارآمدی قوانین	1,0000	1,0000	0,0000
2	تعارضات سیاسی	0,6667	0,8333	0,1667
3	نیروی انسانی متخصص	0,3333	0,6667	0,3333
4	تعارض ماهیتی	0,0000	0,5000	0,5000
5	سطح زندگی اجتماعی	-0,3333	0,3333	0,6667
6	روابط درون سازمانی	-0,6667	0,1667	0,8333
7	روابط بین سازمانی	-1,0000	0,0000	1,0000

شکل ۲. رتبه‌بندی گزینه‌ها بر اساس جریان خالص و ناخالص (مأخذ: محاسبات نگارندگان)

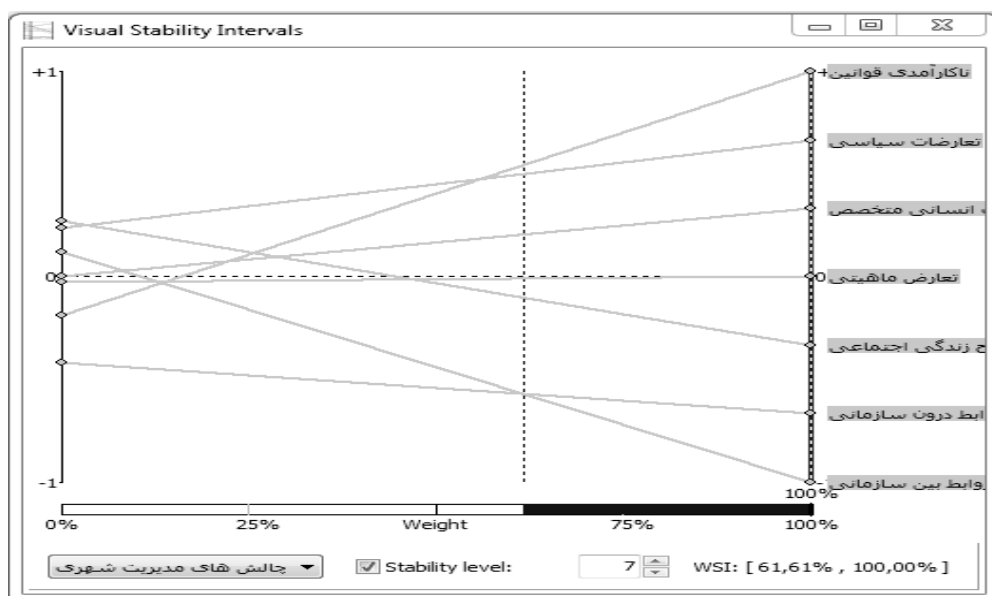
¹. Phi+

². Phi-

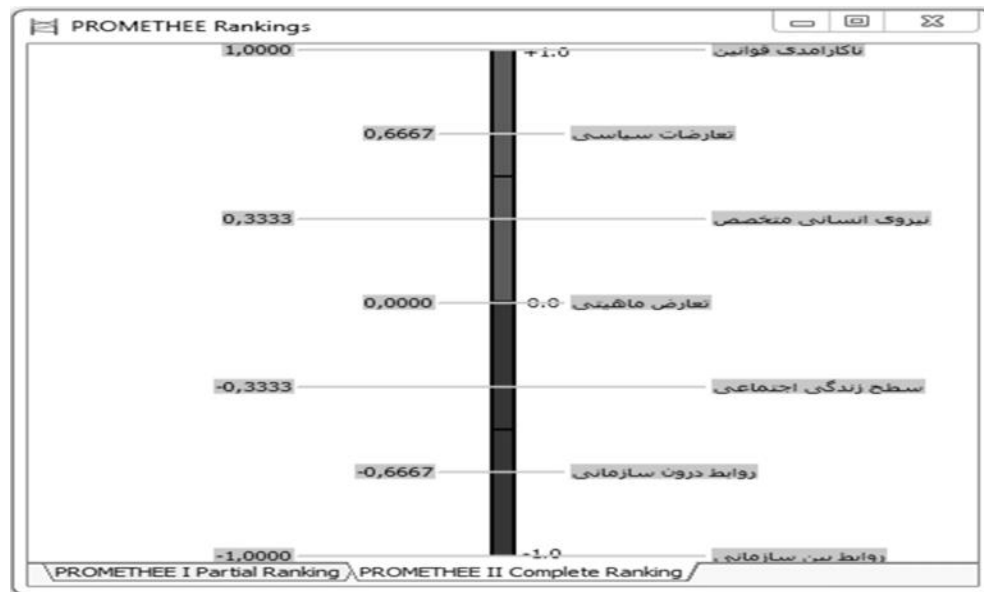
برای افزایش کارایی روش پرومیته به کارگیری روش (تحلیل هندسی برای کمک متقابل^۱) با تکنیک مدل سازی ویژه توصیه شده است. این تحلیل ها بر اساس پایه های نرم افزار پرومیته بنا شده است و تحلیل های گرافیکی و تشریحی را به آن می افزاید.

اولویت بندی کامل PROMETHEE II

در این روش، بین جریان های طبقه بندی بیرونی مثبت و منفی، تعادل ایجاد می شود جریان خالص بیانگر گزینه بهتر است در شکل (۳) چنانچه یک معیار دارای کمترین مقادیر مثبت و بیشتر مقادیر منفی باشد آن گزینه پایین تر از سایر گزینه ها بوده و معرف ارجحیت کمتر است همان گونه که از شکل (۲) بر می آید، شاخص ناکارآمدی قوانین در حد بالا، بیشترین ارجحیت را به خود اختصاص داده است و شاخص روابط بین سازمانی کمترین ارجحیت را نشان می دهد.

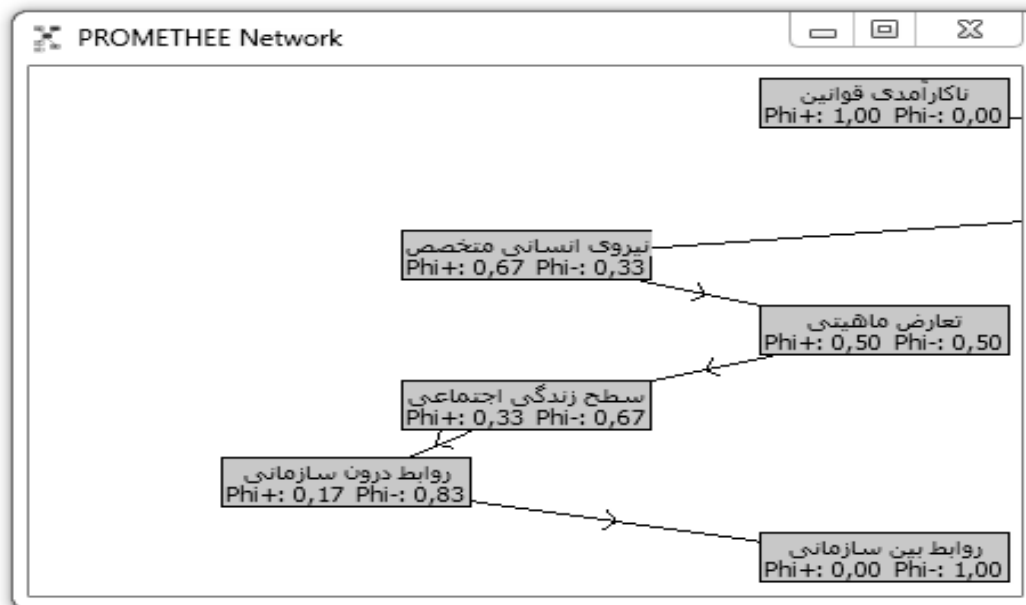

¹. GAIA

شکل ۳. ارجحیت گزینه‌های تحقیق: الف) PROMETHEEII و ب) PROMETHEEI (مأخذ: محاسبات نگارندگان)

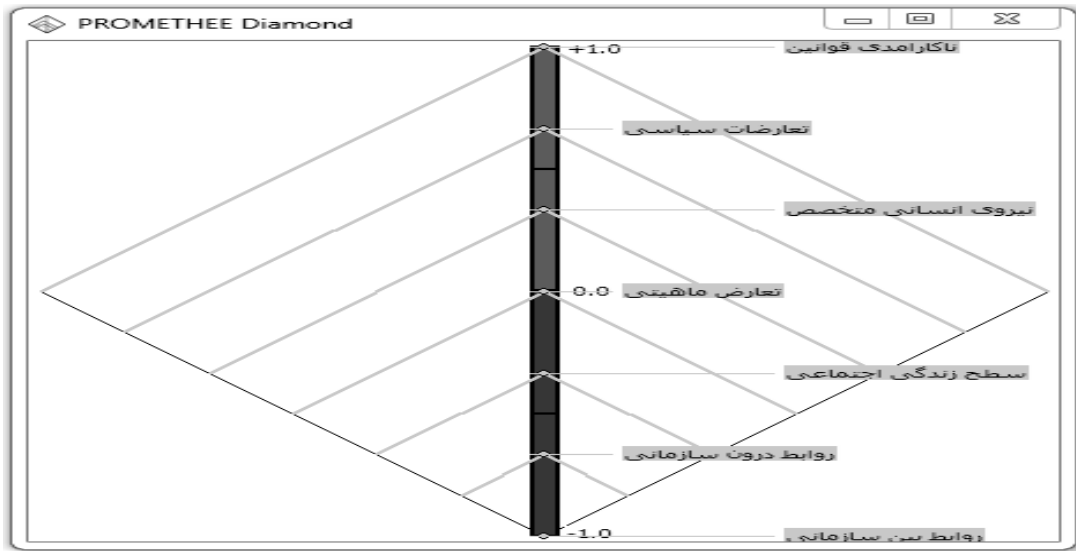
در شکل شماره (۴) با شبکه‌ای از گره‌ها و یال‌ها، مقایسه‌ی نواحی را نشان می‌دهد. در این شکل رتبه‌بندی شاخص‌ها به گونه‌ای ارائه شده است که شاخص ناکارآمدی قوانین در اولویت اول قرار گرفته است این شاخص دارای بیشترین ϕ^+ و کمترین ϕ^- است.

شکل ۴. بررسی توزیع معیارها و گزینه‌ها در محور دکارتی

رتبه بندی نهایی گزینه ها بر اساس تحلیل شبکه در نرم افزار ویژال پرومیته^۱

در شکل زیر با شبکه ای از طریق گره ها به مقایسه گزینه ها می پردازیم. در شکل شماره (۵)، شاخص های ناکارآمدی قوانین و تعارضات سیاسی که بیشترین مقدار جریان مثبت دارند در اولویت اول قرار گرفته اند و شاخص های نامشخص بودن تشکیلات و روابط بین سازمانی مدیریت شهری و نامشخص بودن تشکیلات و روابط درون سازمانی مدیریت شهری با کمترین مقدار جریان منفی می باشند در اولویت های بعدی هستند.

شکل ۵. رتبه بندی نهایی گزینه ها بر اساس تحلیل گرافیکی الماس (مأخذ: محاسبات نگارندگان)

نتیجه گیری و پیشنهادها

مدیریت شهری به مثابه یک سازمان، از پیچیدگی بالایی برخوردار است. علت این پیچیدگی، تأثیرپذیری گسترده و اجتناب ناپذیر از ویژگی های محیط اجتماعی، اقتصادی و سیاسی است. در واقع مدیریت شهری، دارای ابعاد مختلف اجتماعی سیاسی، اقتصادی و کالبدی است و می باید تمام این ابعاد را تحت پوشش کارآمد خود داشته باشد. مدیریت شهری تلاشی است، برای هماهنگ کردن و یکپارچه کردن اقدامات دولتی و خصوصی برای چیره شدن بر مسائلی که ساکنان شهرها با آن مواجه هستند و ایجاد شهرهای رقابتی تر، عادلانه تر و پایدار.

پژوهش حاضر به منظور بررسی سنجش و رتبه بندی چالش های پیش روی مدیریت شهری در شهر کرمانشاه از نظر کارشناسان متخصص و با ساخت یک پرسشنامه استاندارد برای سنجش این مقوله آغاز شد. در اجرای این پژوهش گروهی با حجم ۱۵ نفر از متخصصان در امور شهری در استانداری، وزارت راه و شهرسازی، شهرداری و سایر ارگان های مرتبط با مدیریت شهری که به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند و پرسشنامه بر روی آنها اجرا گردید. ابزار پژوهش پرسشنامه با استفاده از شاخص های که احمد سعید نیا (۱۳۸۲) در مقاله ای که انجام داده است، انجام گرفته مبنی بر ۲۱

^۱. Visual PROMETHEE

گزاره بر مبنای لیکرتی در پنج گزینه خیلی کم، کم، متوسط، زیاد، خیلی زیاد تنظیم و در مقیاس ۵ درجه ای نمره گذاری شده است. روایی محتوایی مجموعه با کمک نظر اساتید و کارشناسان مورد ارزیابی قرار گرفت. پژوهش حاضر با استفاده از نرم‌افزار PROMETHEE visual انجام شده است. این روش یکی از روش‌های تصمیم‌گیری چند شاخصه (MADM) می‌باشد که هدف آن رتبه‌بندی گزینه‌ها می‌باشد. مولفه‌ها در هفت بعد سطح پایین توسعه زندگی و اجتماعی، تعارضات سیاسی و ساختاری نظام حکومتی تمرکزگرا و مدیریت شهری عدم تمرکزگرا، تعارض ماهیتی مدیریت شهری محلی با نظام کلان اداری اجرایی، نامشخص بودن تشکیلات و روابط بین سازمانی مدیریت شهری، نامشخص بودن تشکیلات و روابط درون سازمانی مدیریت شهری، ناکارآمدی قوانین مدیریت شهری، کمبود و خلاء نیروی انسانی متخصص شد و به صورت موردی بر روی شهر کرمانشاه انجام شده است. تا میزان تأثیرگذاری و سهم هر مؤلفه در میزان چالش‌های پیش‌روی مدیریت شهری در کرمانشاه مشخص شود. رتبه‌بندی گزینه‌ها با مقایسه زوجی گزینه‌ها در هر شاخص انجام و همچنین مقایسه بر پایه یک تابع برتری از پیش تعریف شده با دامنه $[0, 1]$ اندازه‌گیری شده است. پس از وزن نهایی کارشناسی شده و تجزیه و تحلیل آن‌ها و در نهایت رتبه‌بندی نهایی از طریق نرم‌افزار انجام گرفت، بررسی‌های انجام شده نشان داد؛ با توجه به رتبه‌بندی مؤلفه‌ها، شاخص نا کارآمدی قوانین با $ph + 1$. بالاترین وزن را به خود اختصاص داده است و شاخص روابط سازمانی و تشکیلاتی با وزن $ph + 0.0$. کمترین امتیاز اولویت‌بندی چالش‌های پیش‌روی مدیریت شهری را به خود اختصاص داده‌اند. شاخص نا کارآمدی قوانین بزرگترین چالش پیش‌روی شهر کرمانشاه می‌باشد و طبق نظر کارشناسان از اهمیت بیشتری نسبت به سایر چالش‌ها برخوردار است و همچنین نیازمند توجه جدی مدیران و تصمیم‌گیران شهری می‌باشد.

نتایج و یافته‌های پژوهش مورد مطالعه با نتایج اسدی (۱۳۹۵) استدلال برای تبیین عقلانیت ایجاد ساختارهای ویژه مدیریت و حکمروایی منطقه ای در تهران، سرور و همکاران (۱۳۹۵) در زمینه لزوم توجه به نقاط ضعف زیر ساخت‌های شهری، همپوشانی وظایف سازمانی در ارگان‌های مختلف مربوط به مدیریت شهری، نتایج درویشی (۱۳۹۴) چالش‌های مدیریت شهری در اردبیل در عدم نگاه تخصصی به شهر و مشارکت غیر منطقی در بحث مشارکت در مدیریت شهری و عامل دیگر که باعث چالش مدیریتی در این شهر است، ناهماهنگی مدیران و مسئولان شهری و همچنین نتایج میرعابدینی و کاظمیان (۱۳۹۱) در زمینه تأثیرگذاری قوانین و مقررات بر یکپارچگی مدیریت شهری، و همچنین نتایج حمدی (سال ۱۳۸۹) گزینه بهینه برای ارتقای کارآمدی در مدیریت اقتصادی اجتماعی، فرهنگی در فضای استان تهران، تشکیل مجموعه‌ها یا مناطق اداری با سطح تشکیلاتی بالاتر از سطح کنونی تا رسیدن به مدیریت واحد و یکپارچه کلان شهر تهران همسو می‌باشد.

با توجه به موضوع و بررسی چالش‌های مدیریت شهری در شهر کرمانشاه و نتایج به دست آمده در تجزیه و تحلیل‌های صورت گرفته پیشنهاد‌های زیر مهم به نظر می‌رسد:

- تقویت و تدوین قوانین کارآمد جهت برون رفت از چالش‌ها در جهت توسعه شهر کرمانشاه
- استفاده از نیروهای متخصص بومی و کارآمد در ارگان‌های مربوطه شهر کرمانشاه.
- تقویت ساز و کارهای نظارتی دقیق و کارآمد
- جلب مشارکت شهروندان در رفع مشکلات و مسایل مدیریت شهری کرمانشاه
- برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری یکپارچه در ساخت و مدیریت شهری کرمانشاه
- چاره اندیشی علمی و انجام مطالعات مشابه جهت شناسایی محدودیت‌ها و موانع شهری در راستای دستیابی به مدیریت یکپارچه شهری

منابع و مأخذ

- احمدی، ملیحه، زهره، حبیبی و رازیان، ملیحه ۱۳۹۴، ارزیابی سرانه های مسکن در طرحهای توسعه شهری با تاکید بر جمعیت و اقلیم، کنفرانس بین المللی انسان، معماری، عمران و شهر، تبریز.
- اسکندری ثانی، محمد؛ سجادی، ژیللا ۱۳۹۳، کنش جمعی، توسعه اجتماعات محلی و نقش آن ها در کاهش فقر شهری مورد شناسی؛ نعمت آباد تهران، فصلنامه جغرافیا و آمایش شهر - منطقه ای، شماره ۱۱، صص ۴۸-۳۱.
- الوانی، سید مهدی؛ اخوان علوی، سیدحسین؛ محملی ایبانه، حمید رضا، ۱۳۹۷، آسیب شناسی جایگاه پژوهش و کاربردی آن در مدیریت شهری نمونه موردی نظام مدیریت شهری تهران، ماهنامه باغ نظر؛ شماره ۱۵ پیاپی (۶۳)، صص ۱۶-۵.
- امانپور، سعید، سجادیان، مهیار (۱۳۹۵)، مطالعه آسیب شناختی درباره سازماندهی فضایی و مدیریت کلان شهر تهران بر اساس رویکردها و رهنمودهای ناشی از ایده مدیریت یکپارچه در کشور، فصلنامه جغرافیا و برنامه ریزی شهری چشم انداز زاگرس، دوره هشتم، شماره ۳۰، زمستان، صص ۸۶-۱۲۴.
- ایمانی جاجرمی، حسین، بیگدلی، مهرناز و حناچی، سیمین ۱۳۸۱، مدیریت شهری پایدار (بررسی تجارب مشارکتی شهرداریها و شوراهای اسلامی شهرها)، انتشارات سازمان شهرداری ها، تهران.
- مانیان، محمدرضا؛ رضایی راد، هادی، مهردادیان، امیر ۱۳۹۰، سنجش اثرات مهاجرت به عنوان مهم ترین عامل در تشخیص گستره فقر شهری سکونتگاه های غیر رسمی با استفاده از GIS (مطالعه موردی: شهر کاشمر)، فصلنامه جغرافیایی آمایش محیط، شماره ۱۵، صص ۱۳۹-۱۲۵.
- بچه دار دولی، منوچهر؛ دانشمند ملایری، فتنه ۱۳۸۹، کاربردهای سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) در مدیریت مسائل شهری، همایش منطقه ای شهر، شهروند و مدیریت شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ملایر، ۱۷ صفحه.
- خلیلی، محسن ۱۳۸۵، مدیریت شهری و انتخاب شهردار؛ مجموعه مقالات کنفرانس برنامه ریزی و مدیریت شهری، مشهد.
- زیاری، کرامت الله، بیگ محمدی، حسن، رضایی کوچی، محمود ۱۳۹۸، بررسی نقش و مشارکت شهروندا در افزایش موفقیت مدیریت شهری نمونه موردی کلانشهر شیراز فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی شهری، سال ۰۱، شماره پیاپی ۸۳، پاییز ۹۸.
- سالاری سردری، فرضعلی، کیانی، اکبر ۱۳۹۶، تحلیل الگوی مدیریت شهری ایران (ساختار، عملکرد و راهبرد)، فصلنامه مطالعات مدیریت شهری، سال نهم، شماره سی و دوم، ۵۲-۳۵.
- سرور، رحیم؛ آشتیانی، مجید رضا و اکبری، مجید (۱۳۹۶)، بررسی عوامل موثر در تحقق مدیریت یکپارچه شهری. مطالعه موردی: کلانشهر تهران، مجله علمی و پژوهشی بین المللی انجمن جغرافیایی ایران، سال پانزدهم، شماره ۵۲، بهار .
- سعیدنیا، احمد ۱۳۷۹، مدیریت شهری، کتاب سبز شهرداری، جلد یازدهم، تهران، انتشارات سازمان شهرداری ها.
- شماعی، علی؛ ابراری، محمدمهدی ۱۳۹۲، نقش مدیریت یکپارچه شهری در توسعه فرهنگ شهرنشینی شهر تهران، فصلنامه سپهر، دوره بیست و یکم، شماره هشتاد و ششم، صص ۷۳-۶۸.
- شمس الدینی، علی؛ رضایی، علیرضا ۱۳۹۸، مدیریت شهری، فصلنامه تحقیقات جدید در علوم انسانی، شماره ۱۸، صفحه ۱۶۷-۱۵۵.
- شیعه، اسماعیل ۱۳۸۲، لزوم تحول مدیریت شهری در ایران، مجله جغرافیا و توسعه، شماره ۱، صص ۶۲-۳۷.
- صراف، مظفر ۱۳۷۹، «مفهوم، مبانی و چالشهای مدیریت شهری، فصلنامه مدیریت شهری، سازمان شهرداری ها، شماره ۲.
- صراف، مظفر، عبداللهی، مجید، ۱۳۸۷، تحلیل مفهوم شهروندی و ارزیابی جایگاه آن در قوانین، مقررات و مدیریت شهری کشور، مجله پژوهشهای جغرافیایی، شماره ۶۳، صص ۱۳۴-۱۱۵.
- صفایی پور، زهرا ۱۳۹۶، نقش مدیریت شهری در راستای تحقق توسعه پایدار شهری (مطالعه موردی: شهر ایلام)، فصلنامه مطالعات عمران شهری، دوره اول، شماره دوم، صص ۱۹۲-۱۶۸.
- طلا، حسین ۱۳۹۶، شناسایی و تحلیل سیستماتیک چالشهای مدیریت شهری تهران، فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت شهری، شماره ۴۷، صص ۵۶۸-۵۵۷.

عفیفی، رامین، ۱۳۹۴، اثربخشی مدیریت دانش بر مدیریت شهری از نظر مدیران شهرداری منطقه یک شهر تهران، فصلنامه مطالعات مدیریت شهری، سال هفتم، شماره بیستم و سوم، صص ۹۱-۷۷.

علیزاده، هادی؛ نعمتی، مرتضی؛ رضایی جعفری، کامران، ۱۳۹۴، تحلیلی بر معیارهای حکمرانی خوب شهری با استفاده از تحلیل سلسله مراتبی فازی، فصلنامه مطالعات و پژوهش‌های شهری و منطقه‌ای، شماره ۲۴، صص ۱۲۸-۱۰۵.

فرجی سبکبار، حسنعلی، بدری، سیدعلی، سجاسی قیداری، حمداله، صادقلو، طاهره و شهدادی خواجه عسگر، علی. اولویت‌بندی توسعه کارآفرینی در مناطق روستایی با استفاده از تکنیک پرمته مطالعه موردی: دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان خدابنده استان زنجان. پژوهش‌های جغرافیای انسانی، ۱۳۹۰، شماره ۴۳، صص ۶۸-۵۳.

فیروزی، محمدعلی، علیزاده، هادی، ۱۳۹۶، تحلیل و پیش‌بینی تحقق رویکرد حکمروایی شهری در مدیریت شهری اهواز، فصلنامه فضای جغرافیایی، دوره ۱۷، شماره ۵۸، صص ۲۸۴-۲۶۴.

کریمی زرکانی، علیرضا، شیخ‌الاسلامی، علیرضا، پریزادی، طاهر، ۱۳۹۸، نقش مدیریت شهری در تاب‌آوری شهرها در برابر سوانح طبیعی (مورد مطالعه: شهر باقرشهر)، فصلنامه علمی پژوهشی نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی، شماره ۴۵، صص ۴۵۶-۴۴۱.

کیانی، اکبر؛ فاضل‌نیا، غریب؛ سالاری سردری، فرضعلی، ۱۳۹۲، مقایسه تطبیقی رویکرد مدیریت سنتی و جدید شهری در ایران، مجله: پژوهش‌های بوم‌شناسی شهری، شماره ۲ (پیاپی ۸)، صفحه ۱۰۰-۸۱.

مومنی، منصور، شریفی سلیم، علیرضا، ۱۳۹۰، مدل‌ها و نرم‌افزارهای تصمیم‌گیری چند شاخصه تهران، انتشارات مؤلفین.

Bontenbal, M., (2009), "Strengthening urban governance in the south through city-to-city. International cooperation: toward an analytical framework", Habitat

Chou, T., Lin, W., Lin, C., Chou, W., and Haung, P. (2004), Application of the Promethee Technique to Determine Depression Outlet Location and Flow Direction in. Outlet location and flow direction in DEM; Journal of Hydrology, Vol. 287, pp. 49-61. 29. Friedman, M. the political question: Can we have a national industrial policy or a national regional policy in: Regional dimensions of industrial policy (M. E. Bell and P. S. Lande, Eds.) copy right D. C. Health and Company, 1982

Guten Andre: Urban Planning in the Service of Man, Translated by Houshang Naghi, Shahid Beheshti University, Tehran, 1979

Haus, M., Klausen, J., (2010), "Urban leadership and community involvement: ingredients for good governance", Urban Affairs Review, 47: 256-279.

Lees, A. et al, Eds. The Urbanization and Economic Development in Germany 1815- 1914, In : Town in Societies: Essays in economic history and historical society (P. Abrams and E.A. Wrigley, Eds.) Cambridge Univ. press, 1976.

McGill, Ronald. (1998) 'Urban Management in Developing Countries', "Cities", Vol. 15, No. 6: 463-471.

Mozayeni Manochehr (1996), Rural and urban management in Iran, problems and facilities, Issues of National Land and Housing Organization, Tehran.

Pierre, J., (2014), "Can urban regime travel in time and space? urban regime theory, urban governance theory, and comparative urban politics", Urban Affairs Review, 50: 864-889.

Shieah, Ismaeil, (2003), Necessary transformation of Urban Management in Iran, Journal of Geography and Development, Vol.1, No. 1..6.

Yazdani, Fardin. (2000), Theory of intervention public sector in commodity markets and urban services, Journal of Urban Management, No. 3.